

2. 6. 5

සධාරාව සූත්‍රය

601. එකල්හි සධාරාව බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය. සතුටු විය පුතු සිහි කටයුතු කරා කොට නිමවා එකත්පස්ව හුන්තෝය. එකත්පස්ව හුන් සධාරාව බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේය සැල කෙළේය. හවත් ගෞතමයෙනි, යම් හෙයකින් ඇතැම් දිනෙක දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි නොහඳුළ මන්ත්‍ර නබා හඳුළ මන්ත්‍ර පවා නොවැටහේ ද, එයට හේතු කිම? ප්‍රත්‍යය කිම? හවත් ගෞතමයෙනි, යම් හෙයකින් ඇතැම් දිනෙක දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි හඳුළ මන්ත්‍ර නබා නො හඳුළ මන්ත්‍ර පවා වැටහේ ද, එයට හේතු කිම? ප්‍රත්‍යය කිමැ යි.

බමුණ, යම් කලෙක කාමරාගයෙන් මධ්‍යා ලද කාමරාගය අනුව ගිය සිතින් යුතුව වෙසේ ද, උපන් කාමරාගය දුරු කිරීමත් තතුයේ නො දනී ද; එසමයෙහි ආත්මාඤ්ඤාත් තතුයේ නො දනී, නො දකී. එසමයෙහි පරාඤ්ඤාත් තතුයේ නො දනී නො දකී. එසමයෙහි උභයාඤ්ඤාත් තතුයේ නො දනී නො දකී. දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි හඳුළ මන්ත්‍ර පවා නො වැටහේ. නො හඳුළ මන්ත්‍ර කැල මැ නො වැටහෙයි. බමුණ, යම්සේ දියබඳුනෙක් ලතුයෙන් හෝ කහ පැහැයෙන් හෝ නිල්පැහැයෙන් හෝ මදවිය පැහැයෙන් හෝ මුසු වූයේ වේ ද, ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් එහි සිය මුවසටහන බලන්නේ තතුයේ නො දන්නේය, නො දක්නේ ය. බමුණ, එසෙයින් ම යම් කලෙක කාමරාගයෙන් මධ්‍යාලද කාමරාගය අනුව ගිය සිතින් යුතුව වෙසේ ද; උපන් කාමරාගය දුරු කිරීමත් තතුයේ නො දනී ද; එසමයෙහි ආත්මාඤ්ඤාත් තතුයේ නො දනී, නො දකී. පරාඤ්ඤාත්... එසමයෙහි උභයාඤ්ඤාත් තතුයේ නො දනී නො දකී. දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි හඳුළ මන්ත්‍ර පවා නො වැටහේ. නො හඳුළ මන්ත්‍ර කැල මැ නො වැටහෙයි.

බමුණ, නැවත අනෙකක් ද කියමි. යම්කලෙක ව්‍යාපාදයෙන් මධ්‍යා ලද ව්‍යාපාදය අනුව ගිය සිතින් යුතුව වෙසේ ද, උපන් ව්‍යාපාද දුරු කිරීමත් තතුයේ නො දනී ද; එසමයෙහි ආත්මාඤ්ඤාත් තතුයේ නො දනී, නො දකී. පරාඤ්ඤාත්... එසමයෙහි උභයාඤ්ඤාත් තතුයේ නො දනී, නො දකී. දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි නො හඳුළ මන්ත්‍ර නබා හඳුළ මන්ත්‍ර පවා නො වැටහේ. බමුණ, යම්සේ දියබඳුනෙක් ගින්නෙන් නැවුණේ කැකුරුණේ හටගත් උණුසුම් ඇත්තේ වේ ද, ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් සිය මුවසටහන බලන්නේ තතුයේ නො දන්නේ ය, නො දක්නේ ය. බමුණ, එසෙයින් ම යම්කලෙක ව්‍යාපාදයෙන් මධ්‍යා ලද ව්‍යාපාදය අනුව ගිය සිතින් යුතුව වෙසේ ද උපන් ව්‍යාපාද දුරු කිරීමත් තතුයේ නො දනී ද; එසමයෙහි ආත්මාඤ්ඤාත් තතුයේ නො දනී, නො දකී. පරාඤ්ඤාත්... එසමයෙහි උභයාඤ්ඤාත් තතුයේ නො දනී, නො දකී. දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි නොහඳුළ මන්ත්‍ර නබා හඳුළ මන්ත්‍ර පවා නො වැටහේ.

පුනච්ච පරං බ්‍රාහ්මණං, යසම්භිං සමයෙ ථීනමිඤ්ඤපරිඤ්ඤිතෙන චෙතසා විහරති ථීනමිඤ්ඤපරෙතෙන, උප්පන්නාසංඝං ච ථීනමිඤ්ඤස්ස නිස්සරණං යථාභූතං නප්පජානාති. අත්තඤ්ඤි තසම්භිං සමයෙ යථාභූතං න ජානාති න පසස්සති. පරඤ්ඤි -පෙ- උභයඤ්ඤි තසම්භිං සමයෙ යථාභූතං න ජානාති, න පසස්සති. දීඝරත්තං සජ්ඣායකතාපි මනනා නප්පට්ඨන්ති. පගෙච අසජ්ඣායකතා. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණං, උද්දප්පෙතො සෙවාඋපණකපරියොනඤ්ඤා, තඤ්ඤ චකඤ්ඤා පුරිසො සකං මුඛනිමිත්තං පට්ටචෙකඤ්ඤානො යථාභූතං න ජානෙය්‍ය, න පසෙස්සය්‍ය, එවමෙච ඛො බ්‍රාහ්මණං, යසම්භිං සමයෙ ථීනමිඤ්ඤපරිඤ්ඤිතෙන චෙතසා විහරති ථීනමිඤ්ඤපරෙතෙන, උප්පන්නාසංඝං ච ථීනමිඤ්ඤස්ස නිස්සරණං යථාභූතං නප්පජානාති, අත්තඤ්ඤි තසම්භිං සමයෙ යථාභූතං න ජානාති, න පසස්සති, පරඤ්ඤි -පෙ- උභයඤ්ඤි තසම්භිං සමයෙ යථාභූතං න ජානාති න පසස්සති, දීඝරත්තං සජ්ඣායකතාපි මනනා නප්පට්ඨන්ති, පගෙච අසජ්ඣායකතා.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණං, යසම්භිං සමයෙ උද්ධවච්චකුක්ඛච්චපරිඤ්ඤිතෙන චෙතසා විහරති උද්ධවච්චකුක්ඛච්චපරෙතෙන, උප්පන්නාසංඝං ච උද්ධවච්චකුක්ඛච්චස්ස නිස්සරණං යථාභූතං නප්පජානාති. අත්තඤ්ඤි තසම්භිං සමයෙ යථාභූතං න ජානාති. න පසස්සති. පරඤ්ඤි -පෙ- උභයඤ්ඤි තසම්භිං සමයෙ යථාභූතං න ජානාති. න පසස්සති. දීඝරත්තං සජ්ඣායකතාපි මනනා නප්පට්ඨන්ති, පගෙච අසජ්ඣායකතා. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණං උද්දප්පෙතො වානෙරිතො චලිතො හනෙතො උමිචානො, තඤ්ඤ චකඤ්ඤා පුරිසො සකං මුඛනිමිත්තං පට්ටචෙකඤ්ඤානො යථාභූතං න ජානෙය්‍ය, න පසෙස්සය්‍ය. එවමෙච ඛො බ්‍රාහ්මණං, යසම්භිං සමයෙ උද්ධවච්චකුක්ඛච්චපරිඤ්ඤිතෙන චෙතසා විහරති උද්ධවච්චකුක්ඛච්චපරෙතෙන. උප්පන්නාසංඝං ච උද්ධවච්චකුක්ඛච්චස්ස නිස්සරණං යථාභූතං නප්පජානාති. අත්තඤ්ඤි තසම්භිං සමයෙ යථාභූතං න ජානාති, න පසස්සති. පරඤ්ඤි -පෙ- උභයඤ්ඤි තසම්භිං සමයෙ යථාභූතං න ජානාති, න පසස්සති, දීඝරත්තං සජ්ඣායකතාපි මනනා නප්පට්ඨන්ති, පගෙච අසජ්ඣායකතා.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණං, යසම්භිං සමයෙ විචිකිච්චාපරිඤ්ඤිතෙන චෙතසා විහරති විචිකිච්චාපරෙතෙන, උප්පන්නාසංඝං ච විචිකිච්චාය නිස්සරණං යථාභූතං නප්පජානාති අත්තඤ්ඤි තසම්භිං සමයෙ යථාභූතං න ජානාති, න පසස්සති. පරඤ්ඤි තසම්භිං සමයෙ යථාභූතං න ජානාති, න පසස්සති. උභයඤ්ඤි තසම්භිං සමයෙ යථාභූතං න ජානාති, න පසස්සති. දීඝරත්තං සජ්ඣායකතාපි මනනා නප්පට්ඨන්ති, පගෙච අසජ්ඣායකතා. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණං, උද්දප්පෙතො ආච්චො උලිතො කලුලිභුතො අක්කකාරෙ නිකඤ්ඤො. තඤ්ඤ චකඤ්ඤා පුරිසො සකං මුඛනිමිත්තං පට්ටචෙකඤ්ඤානො යථාභූතං න ජානෙය්‍ය, න පසෙස්සය්‍ය. එවමෙච ඛො බ්‍රාහ්මණං, යසම්භිං සමයෙ විචිකිච්චාපරිඤ්ඤිතෙන චෙතසා විහරති විචිකිච්චාපරෙතෙන. උප්පන්නාසංඝං ච විචිකිච්චාය නිස්සරණං යථාභූතං නප්පජානාති. අත්තඤ්ඤි තසම්භිං සමයෙ යථාභූතං න ජානාති, න පසස්සති. පරඤ්ඤි තසම්භිං සමයෙ යථාභූතං න ජානාති, න පසස්සති. උභයඤ්ඤි තසම්භිං සමයෙ යථාභූතං න ජානාති, න පසස්සති. දීඝරත්තං සජ්ඣායකතාපි මනනා නප්පට්ඨන්ති, පගෙච අසජ්ඣායකතා. අයං ඛො බ්‍රාහ්මණං, තෙඤ්ඤ අයං පට්ටයො යෙනෙකද, දීඝරත්තං සජ්ඣායකතාපි මනනා නප්පට්ඨන්ති, පගෙච අසජ්ඣායකතා.

බමුණ නැවත අනෙකක් ද කියමි: යම්කලෙක ඊනාදියෙන් මධ්‍යා ලද ඊනාදිය අනුව ගිය සිතින් යුතුව වෙසේ ද; උපන් ඊනාදියාගේ නිසසරණයන් තතුයේ නො දනී ද එසමයෙහි ආත්මාඤ්ඤාත් තතුයේ නො දනී. නො දකී. පරාඤ්ඤාත්...එසමයෙහි උභයාඤ්ඤාත් තතුයේ නො දනී, නො දකී. දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි හදල මන්ත්‍ර පවා නොවැටහේ. නො හදල මන්ත්‍ර කියනු කිම? බමුණ, යම්යේ දියබඳුනෙක් පණක සෙවෙලින් භාත්පසින් වැසුණේ වෙ ද; ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් එහි සිය මුවසටහන බලන්නේ තතුයේ නො දන්නේ ය, නො දක්නේ ය. බමුණ, එසෙයින් ම යම්කලෙක ඊනාදියෙන් මධ්‍යා ලද ඊනාදිය අනුව ගිය සිතින් යුතුව වෙසේ ද; උපන් ඊනාදියාගේ නිසසරණයන් තතුයේ නො දනී ද; එසමයෙහි ආත්මාඤ්ඤාත් තතුයේ නො දනී, නො දකී. පරාඤ්ඤාත්... එසමයෙහි උභයාඤ්ඤාත් තතුයේ නො දනී නො දකී. දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි හදල මන්ත්‍ර පවා නො වැටහෙයි. නො හදල මන්ත්‍ර කියනු ම කිම?

බමුණ, නැවත අනෙකක් ද කියමි: යම්කලෙක උදාවනුයේ මධ්‍යා ලද උදාවනුයේ අනුව ගිය සිතින් යුතුව වෙසේ ද; උපන් උදාවනුයේ නිසසරණයන් තතුයේ නො දනී ද; එසමයෙහි ආත්මාඤ්ඤාත් තතුයේ නො දනී, නො දකී. පරාඤ්ඤාත්... එසමයෙහි උභයාඤ්ඤාත් තතුයේ නො දනී, නො දකී. දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි නොහදල මන්ත්‍ර තබා හදල මන්ත්‍ර පවා නො වැටහේ. බමුණ යම්යේ දියබඳුනෙක් සුළඟින් කමුණ වූයේ සැලුණේ බැමුණේ හටගත් රළ ඇත්තේ වෙ ද; ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් එහි සිය මුවසටහන බලන්නේ තතුයේ නො දන්නේ ය, නො දක්නේ ය. බමුණ, එසෙයින් ම යම්කලෙක උදාවනුයේ මධ්‍යා ලද උදාවනුයේ අනුව ගිය සිතින් වෙසේ ද උපන් උදාවනුයේ නිසසරණයන් ඇතිසැටියෙන් නො දනී ද; එසමයෙහි ආත්මාඤ්ඤාත් තතුයේ නො දනී, නො දකී. පරාඤ්ඤාත්... එසමයෙහි උභයාඤ්ඤාත් තතුයේ නො දනී, නො දකී. දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි නොහදල මන්ත්‍ර තබා හදල මන්ත්‍ර පවා නොවැටහේ.

බමුණ නැවත අනෙකක් ද කියමි: යම්කලෙක විවිකිච්ඡාවෙන් මධ්‍යා ලද විවිකිච්ඡාව අනුව ගිය සිතින් වෙසේ ද උපන් විවිකිච්ඡාවගේ දුරු කිරීමත් ඇතිසැටියෙන් නො දනී ද; එකල්හි ආත්මාඤ්ඤාත් තතුයේ නො දනී, නො දකී. එකල්හි පරාඤ්ඤාත් තතුයේ නො දනී, නො දකී. එකල්හි උභයාඤ්ඤාත් තතුයේ නො දනී, නො දකී. දිගු කලක් මුළුල්ලෙහි හදල මන්ත්‍ර පවා නො වැටහේ. නොහදල මන්ත්‍ර කියනුම කිම? බමුණ, යම්යේ දියබඳුනෙක් කැලඹුණේ නොසන්හුන්නේ මඩවූයේ අඳුරෙහි තබන ලද්දේ වෙ ද, ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් එහි සිය මුවසටහන බලන්නේ ඇතිසැටියෙන් නො දන්නේ ය, නො දක්නේ ය. බමුණ එසෙයින් ම විවිකිච්ඡාවෙන් මධ්‍යා ලද විවිකිච්ඡාව අනුව ගිය සිතින් වෙසේ ද; උපන් විවිකිච්ඡාවගේ නිසසරණයන් ඇතිසැටියෙන් නො දනී ද, එසමයෙහි ආත්මාඤ්ඤාත් තතුයේ නො දනී, නො දකී. එසමයෙහි පරාඤ්ඤාත් තතුයේ නො දනී, නො දකී. එසමයෙහි උභයාඤ්ඤාත් තතුයේ නො දනී, නො දකී. දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි හදල මන්ත්‍ර පවා නො වැටහේ. නො හදල මන්ත්‍ර කියනු ම කිම? බමුණ යම්හෙයෙකින් ඇතැම් දිනෙක දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි නොහදල මන්ත්‍ර තබා හදල මන්ත්‍ර පවා නො වැටහේ නම් එයට මේ හේතුවයි, මේ ප්‍රත්‍යයයි.

යසම් ච ඛො බ්‍රාහ්මණ සමයෙ න කාමරාගපරිශුද්ධිනෙන වෙතසා විහරති න කාමරාගපරෙතෙන. උජ්‍යන්තස්ස ච කාමරාගස්ස නිසසරණං යථාභූතං පජානාති. අත්තකුම්පි තසම් සමයෙ යථාභූතං පජානාති, පසසති. පරකුම්පි තසම් සමයෙ යථාභූතං පජානාති, පසසති. උභයකුම්පි තසම් සමයෙ යථාභූතං පජානාති, පසසති. දීසරන්තං අසජ්ඣායකතාපි මන්තා පටිභන්ති, පගෙව සජ්ඣායකතා. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, උදපනො අසංසවෙයා ලාබ්‍ය වා හලීඤ්ඤා වා නීලාය වා මඤ්ඤවයාය වා, තකු වකුමුඛා පුරිසො සකං මුඛනිමිතං පච්චවෙකඛමානො යථාභූතං ජානෙය්‍ය, පසෙසෙය්‍ය. එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ යසම් සමයෙ න කාමරාගපරි-
ශුද්ධිනෙන වෙතසා විහරති, න කාමරාගපරෙතෙන. උජ්‍යන්තස්ස ච කාමරාගස්ස නිසසරණං යථාභූතං පජානාති. අත්තකුම්පි තසම් සමයෙ යථාභූතං පජානාති, පසසති. පරකුම්පි තසම් සමයෙ යථාභූතං පජානාති, පසසති. උභයකුම්පි තසම් සමයෙ යථාභූතං පජානාති, පසසති. දීසරන්තං අසජ්ඣායකතාපි මන්තා පටිභන්ති, පගෙව සජ්ඣායකතා.

පුත ච පරං බ්‍රාහ්මණ, යසම් සමයෙ න බ්‍යාපාදපරිශුද්ධිනෙන වෙතසා විහරති, න බ්‍යාපාදපරෙතෙන. උජ්‍යන්තස්ස ච බ්‍යාපාදස්ස නිසසරණං යථාභූතං පජානාති. අත්තකුම්පි තසම් සමයෙ යථාභූතං පජානාති පසසති. පරකුම්පි තසම් සමයෙ යථාභූතං පජානාති පසසති. උභයකුම්පි තසම් සමයෙ යථාභූතං පජානාති. පසසති. දීසරන්තං අසජ්ඣායකතාපි මන්තා පටිභන්ති, පගෙව සජ්ඣායකතා. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, උදපනො න අභන්තා සන්තනො න උභකුඛිතො න උසසදකජාතො -පෙ- පගෙව සජ්ඣායකතා.

පුත ච පරං බ්‍රාහ්මණ, යසම් සමයෙ න ටීනමිඤ්ඤපරිශුද්ධිනෙන වෙතසා විහරති න ටීනමිඤ්ඤපරෙතෙන. උජ්‍යන්තස්ස ච ටීනමිඤ්ඤ නිසසරණං යථාභූතං පජානාති. අත්තකුම්පි තසම් සමයෙ යථාභූතං පජානාති, පසසති. පරකුම්පි තසම් සමයෙ යථාභූතං පජානාති, පසසති. උභයකුම්පි තසම් සමයෙ යථාභූතං පජානාති, පසසති. දීසරන්තං අසජ්ඣායකතාපි මන්තා පටිභන්ති, පගෙව සජ්ඣායකතා. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, උදපනො න සෙවාලපණකපරියොනඤ්ඤා -පෙ- පගෙව සජ්ඣායකතා.

පුත ච පරං බ්‍රාහ්මණ, යසම් සමයෙ න උඤ්චවකුකුච්චිපරිශුද්ධිනෙන වෙතසා විහරති, න උඤ්චවකුකුච්චිපරෙතෙන. උජ්‍යන්තස්ස ච උඤ්චවකුකුච්චි නිසසරණං යථාභූතං පජානාති. අත්තකුම්පි තසම් සමයෙ යථාභූතං පජානාති, පසසති. පරකුම්පි තසම් සමයෙ යථාභූතං පජානාති, පසසති. උභයකුම්පි තසම් සමයෙ යථාභූතං පජානාති, පසසති. දීසරන්තං අසජ්ඣායකතාපි මන්තා පටිභන්ති, පගෙව සජ්ඣායකතා. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, උදපනො න වාතෙරිතො, න වලිතො, න භන්තො, න උභමිජාතො -පෙ- පගෙව සජ්ඣායකතා.

බමුණ, යම්කලෙක වූකලී කාමරාගයෙන් නොමඩනා ලද කාමරාගය අනුව නොගිය සිතින් යුතුව වෙසේ ද; උපන් කාමරාගය දුරු කිරීමත් ඇතිසැටියෙන් දැනී ද, එසමයෙහි ආත්මාඤ්ඤාත් තතුයේ දැනී, දකී. එසමයෙහි පරාඤ්ඤාත් තතුයේ දැනී, දකී. එසමයෙහි උභයාඤ්ඤාත් තතුයේ දැනී, දකී. දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි හදල මන්ත්‍ර තබා නො හදල මන්ත්‍ර පවා වැටහේ. බමුණ යමයේ දියබඳුනෙක් ලෙසින් හෝ කපපැහැයෙන් හෝ නිල් පැහැයෙන් හෝ මදවිය පැහැයෙන් හෝ නුමුසු වූයේ වෙ ද; ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් එහි සිය මුවසටහන බලන්නේ ඇතිසැටියෙන් දන්නේ ය, දක්නේ ය. බමුණ, එසෙයින් ම යම්කලෙක කාමරාගයෙන් නො මඩනා ලද කාමරාගය අනුව නොගිය සිතින් යුතුව වෙසේ ද; උපන් කාමරාගය දුරු කිරීමත් ඇතිසැටියෙන් දැනී ද, එසමයෙහි ආත්මාඤ්ඤාත් තතුයේ දැනී, දකී. එසමයෙහි පරාඤ්ඤාත් තතුයේ දැනී, දකී. එසමයෙහි උභයාඤ්ඤාත් තතුයේ දැනී, දකී. දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි හදල මන්ත්‍ර තබා නො හදල මන්ත්‍ර පවා වැටහේ.

බමුණ, නැවත අනෙකක් ද කියමි: යම්කලෙක ව්‍යාපාදයෙන් නොමඩනා ලද ව්‍යාපාදය අනුව නොගිය සිතින් වෙසේ ද. උපන් ව්‍යාපාදයාගේ නිසසරණයත් ඇතිසැටියෙන් දැනී ද, එසමයෙහි ආත්මාඤ්ඤාත් තතුයේ දැනී, දකී. එසමයෙහි පරාඤ්ඤාත් තතුයේ දැනී, දකී. එසමයෙහි උභයාඤ්ඤාත් තතුයේ දැනී, දකී. දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි නොහදල මන්ත්‍ර පවා වැටහේ. හදල මන්ත්‍ර කියනු ම කීම? බමුණ, යමයේ දිය බඳුනෙක් ගින්නෙන් නොතැවුණේ නොකැකැරුණේ නොහටගත් උණුසුම ඇත්තේ වේ ද... හදල මන්ත්‍ර කැල මැ වැටහෙයි.

බමුණ, නැවත අනෙකක් ද කියමි: යම්කලෙක ඊතමිඤ්ඤාත් නොමඩනා ලද ඊතමිඤ්ඤාත් අනුව නොගිය සිතින් වෙසේ ද, උපන් ඊතමිඤ්ඤාත්ගේ නිසසරණයත් ඇතිසැටියෙන් දැනී ද, එසමයෙහි ආත්මාඤ්ඤාත් තතුයේ දැනී, දකී. එසමයෙහි පරාඤ්ඤාත් තතුයේ දැනී, දකී. එසමයෙහි උභයාඤ්ඤාත් තතුයේ දැනී, දකී. දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි නොහදල මන්ත්‍ර පවා වැටහේ. හදල මන්ත්‍ර කියනු ම කීම? බමුණ, යමයේ දියබඳුනෙක් සෙවෙල්පෙණින් හාත්පසින් නො වැසුනේ වේ ද... හදල මන්ත්‍ර කැල මැ වැටහෙයි.

බමුණ, නැවත අනෙකක් ද කියමි: යම්කලෙක උභයාඤ්ඤාත් නොමඩනා ලද උභයාඤ්ඤාත් අනුව නොගිය සිතින් වෙසේ ද; උපන් උභයාඤ්ඤාත්ගේ නිසසරණයත් ඇති සැටියෙන් දැනී ද; එකල්හි ආත්මාඤ්ඤාත් තතුයේ දැනී, දකී. එකල්හි පරාඤ්ඤාත් තතුයේ දැනී, දකී. එකල්හි උභයාඤ්ඤාත් තතුයේ දැනී දකී. දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි නොහදල මන්ත්‍ර පවා වැටහේ. හදල මන්ත්‍ර කියනු ම කීම? බමුණ, යමයේ දියබඳුනෙක් සුළඟින් කම්පිත නොවූයේ නොසැලුණේ නොබැමුණේ නොහටගත් රළ ඇත්තේ වේ ද... හදල මන්ත්‍ර කැල මැ වැටහෙයි.

පුත ව පරං බ්‍රාහ්මණං, යසම් සමයෙ න විචිකිච්ඡාපරිසුට්ඨිනෙන වෙනසා විහරති; න විචිකිච්ඡාපරෙතෙන. උපසන්නාය ව විචිකිච්ඡාය නිසසරණං යථාභූතං පඡානාති. අත්තස්මිපි තසම් සමයෙ යථාභූතං පඡානාති, පසසති. පරස්මිපි තසම් සමයෙ යථාභූතං පඡානාති. පසසති. උභයස්මිපි තසම් සමයෙ යථාභූතං පඡානාති, පසසති. දීඝරන්තං අසජ්ඣායකතාපි මනා පටිභනති. පඟෙව සජ්ඣායකතා. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණං, උද්පන්නො අවෙඡා විෂ්‍යසන්නො අනාවිලො ආලොකෙ නිකඛින්නො. තස්මි වත්ඛුමා පුරිසො සකං මුඛනිමිත්තං පච්චෙවෙකම්මානො යථාභූතං ජානෙය්‍ය, පසෙසෙය්‍ය. එවමෙව බො බ්‍රාහ්මණං, යසම් සමයෙ න විචිකිච්ඡාපරිසුට්ඨිනෙන වෙනසා විහරති. න විචිකිච්ඡාපරෙතෙන. උපසන්නාය ව විචිකිච්ඡාය නිසසරණං යථාභූතං පඡානාති. අත්තස්මිපි තසම් සමයෙ යථාභූතං පඡානාති, පසසති. පරස්මිපි තසම් සමයෙ යථාභූතං පඡානාති, පසසති, උභයස්මිපි තසම් සමයෙ යථාභූතං පඡානාති පසසති. දීඝරන්තං අසජ්ඣායකතාපි මනා පටිභනති. පඟෙව සජ්ඣායකතා. අයං බො බ්‍රාහ්මණං හෙතු. අයං පට්ටයො. යෙනොකද දීඝරන්තං අසජ්ඣායකතාපි මනා පටිභනති. පඟෙව සජ්ඣායකතා.

සත්තමෙ බ්‍රාහ්මණං, බොජ්ඣන්දියා අනාවරණා අනිවරණා වෙනසො අනුපකතිලෙසා භාවිතා බහුලිකතා විජ්ජාවිමුක්ඛිඵලසච්ඡිකිරියාය සංවත්තනති. කතමෙ සත්තං? සතිසමොච්ඡන්දියො බො බ්‍රාහ්මණං, අනාවරණා අනිවරණා වෙනසො අනුපකතිලෙසො භාවිතො බහුලිකතො විජ්ජාවිමුක්ඛිඵලසච්ඡිකිරියාය සංවත්තනති. -ප- උපෙබාසමොච්ඡන්දියො බො බ්‍රාහ්මණං, අනාවරණා අනිවරණා වෙනසො අනුපකතිලෙසො භාවිතො බහුලිකතො විජ්ජාවිමුක්ඛිඵලසච්ඡිකිරියාය සංවත්තනති. ඉමෙ බො බ්‍රාහ්මණං, සත්තං බොජ්ඣන්දියා අනාවරණා අනිවරණා වෙනසො අනුපකතිලෙසා භාවිතා බහුලිකතා විජ්ජාවිමුක්ඛිඵලසච්ඡිකිරියාය සංවත්තනති ති. එවං වුත්තෙ සංගාරවො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච: අභිකකන්තං හො ගොතම -ප- අජ්ජනග්ගෙ පාණ්දපෙනං සරණං ගතනති.

2. 6. 6

අභයසුක්තං

602. එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ. අථ බො අභයො රාජකුමාරො යෙන භගවා තෙතූපසංඛාමි. උපසංඛාමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො බො අභයො රාජකුමාරො භගවන්තං එතදවොච: පූරණො භවන්ත, කසසපො එවමාහ: “නත්ථි හෙතු නත්ථි පට්ටයො අඤ්ඤාණාය අදසසනාය. අහෙතුඅපපට්ටයා¹ අඤ්ඤාණං අදසසනං හොති. නත්ථි හෙතු නත්ථි පට්ටයො ඤ්ඤාණදසසනාය² අහෙතු අපපට්ටයා ඤ්ඤාණදසසනං³ හොතිති. ඉධ භගවා කිමාහා”ති. අත්ථි රාජකුමාර, හෙතු අත්ථි පට්ටයො

1. අහෙතුඅපපට්ටයො - සා, මජ්ඣ.
 2. ඤ්ඤාණාය දසසනාය - මජ්ඣ, සා.
 3. ඤ්ඤාණං දසසනං - මජ්ඣ, සා.

බමුණ, නැවත අනෙකක් ද කියමි: යම් කලෙක විවිකිව්‍යාවෙන් නො මඩනා ලද විවිකිව්‍යාව අනුව නො ගිය සිතින් වෙසේ ද, උපන් විවිකිව්‍යාවගේ නිශ්ශරණයත් තතු සේ දැනී ද, එසමයෙහි ආත්මාත්මයත් තතු සේ දැනී දැකී. එසමයෙහි පරාත්මයත් තතු සේ දැනී දැකී. එසමයෙහි උභයාත්මයත් තතු සේ දැනී දැකී. දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි නො හදල මන්ත්‍ර පවා වැටහේ. හදල මන්ත්‍ර කියනුම කිම? බමුණ, යම් සේ පහන් වූ වෙසෙසින් පහන් වූ නො කැලඹුණු දියබඳුනෙක් එලියෙහි තබන ලද්දේ වේ ද, ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් එහි සිය මුව සටහන බලන්නේ තතු සේ දන්නේය. දක්නේය. බමුණ, එසෙයින් ම යම් කලෙක විවිකිව්‍යාවෙන් නොමඩනා ලද විවිකිව්‍යාව අනුව නො ගිය සිතින් වෙසේ ද, උපන් විවිකිව්‍යාවගේ නිශ්ශරණයත් ඇති සැටියෙන් දැනී ද, එකල්හි ආත්මාත්මයත් තතු සේ දැනී, දැකී. එකල්හි පරාත්මයත් තතු සේ දැනී, දැකී. එකල්හි උභයාත්මයත් තතු සේ දැනී, දැකී. දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි නොහදල මන්ත්‍ර පවා වැටහේ. හදල මන්ත්‍ර කියනුම කිමැ යි. බමුණ, යම් භෙයෙකින් ඇතැම් දිනෙක දිගු කලක් මුළුල්ලෙහි හදල මන්ත්‍ර තබා නොහදල මන්ත්‍ර පවා වැටහේ නම් (එයට) මේ හේතුවයි. මේ ප්‍රත්‍යයයි.

බමුණ, මේ සත්‍යබෞද්ධයෝ (සිත) නො අවුරන්තෝය. නොවසන්තෝය. සිත නො කෙලෙසන්තෝය. වඩන ලද්දහු බහුල කරන ලද්දහු විජ්ජාවිමුක්ඛඵල පසක් කිරීම පිණිස පවතින්. කවර සතෙකැයත්: බමුණ, සතිසමොඡ්ඡාධය (සිත) නොඅවුරන්තෙකි.. නොවසන්තෙකි. සිත නොකෙලෙසන්තෙකි. වඩන ලද්දේ බහුල කරන ලද්දේ විජ්ජාවිමුක්ඛඵල පසක් කිරීම පිණිස පවතී... බමුණ, උපෙක්ඛාසමොඡ්ඡාධය නො අවුරන්තෙකි. නො වසන්තෙකි. සිත නො කෙලෙසන්තෙකි. වඩන ලද්දේ බහුල කරන ලද්දේ විජ්ජාවිමුක්ඛඵල පසක් කිරීම පිණිස පවතී. බමුණ මේ සත්‍යබෞද්ධයෝ නො අවුරන්තෝය; නො වසන්තෝය. සිත නො කෙලෙසන්තෝය. වඩන ලද්දහු බහුල කරන ලද්දහු විජ්ජාවිමුක්ඛඵල පසක් කිරීම පිණිස පවතිනැ යි. මෙසේ වදල කල්හි සඛනාරව බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේය: හවන් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි... අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය මා උවසුවකු කොට දරනසේක් වා යි.

2. 6. 6

අභය සූත්‍රය

602. එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි භික්ෂුකුළුවෙහි වැඩවසනසේක. එකල්හි අභය රාජකුමාර භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පස් ව හුන්තේය. එකත්පස් ව හුන් අභයරාජකුමාර භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේය: වහන්ස, පුරුෂකසාපයෝ මෙසේ කියති: නො දැන්මට නො දැක්මට හේතුවෙක් නැත. ප්‍රත්‍යයෙක් නැත. අහේතුක ව අප්‍රත්‍යය ව නො දැන්ම නො දැක්ම වේ. දැන්මට දැක්මට හේතුවෙක් නැත. ප්‍රත්‍යයෙක් නැත. අහේතුක ව අප්‍රත්‍යය ව දැන්ම දැක්ම වේ" යි. මෙහිලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුමක් වදරනසේක් දැ යි... රාජකුමාරය, නො දැන්මට නො දැක්මට හේතුවෙක් ඇත.

අඤ්ඤාණාය අදස්සනාය. සහෙතු සප්පව්වයා¹ අඤ්ඤාණං අදස්සනං හොති. අඤ්ඤාණං රාජකුමාර හෙතු අඤ්ඤාණං පච්චයො ඤාණදස්සනාය. සහෙතු සප්පව්වයා ඤාණදස්සනං හොති. කතමො පන හතොත, හෙතු කතමො පච්චයො අඤ්ඤාණාය අදස්සනාය. කරං සහෙතු සප්පව්වයා අඤ්ඤාණං අදස්සනං හොති.

යසම් ඛො රාජකුමාර, සමයෙ කාමරාගපරියුට්ඨිතෙන වෙතසා විහරති කාමරාගපරෙතෙන, උප්පත්තාසස්ස ච කාමරාගස්ස නිස්සරණං යථාභූතං න ජානාති න පස්සති. අයමපි ඛො රාජකුමාර, හෙතු අයං පච්චයො අඤ්ඤාණාය අදස්සනාය. එවං සහෙතු සප්පව්වයා අඤ්ඤාණං අදස්සනං හොති. පුනාවපරං රාජකුමාර, යසම් සමයෙ බ්‍යාපාදපරියුට්ඨිතෙන වෙතසා විහරති බ්‍යාපාදපරෙතෙන. උප්පත්තාසස්ස ච බ්‍යාපාදස්ස නිස්සරණං යථාභූතං න ජානාති න පස්සති. අයමපි ඛො රාජකුමාර, හෙතු අයං පච්චයො අඤ්ඤාණාය අදස්සනාය. එවමපි සහෙතුසප්පව්වයා අඤ්ඤාණං අදස්සනං හොති. පුනාවපරං රාජකුමාර, යසම් සමයෙ ඊනම්ඛිධපරියුට්ඨිතෙන වෙතසා විහරති ඊනම්ඛිධපරෙතෙන. උප්පත්තාසස්ස ච ඊනම්ඛිධස්ස නිස්සරණං යථාභූතං න ජානාති න පස්සති. අයමපි ඛො රාජකුමාර, හෙතු අයං පච්චයො අඤ්ඤාණාය අදස්සනාය. එවමපි සහෙතුසප්පව්වයා අඤ්ඤාණං අදස්සනං හොති. පුනාවපරං රාජකුමාර, යසම් සමයෙ උඤ්චවකුක්ඛවචපරියුට්ඨිතෙන වෙතසා විහරති උඤ්චවකුක්ඛවචපරෙතෙන, උප්පත්තාසස්ස ච උඤ්චවකුක්ඛවචස්ස නිස්සරණං යථාභූතං න ජානාති න පස්සති. අයමපි ඛො රාජකුමාර, හෙතු අයං පච්චයො අඤ්ඤාණාය අදස්සනාය. එවමපි සහෙතුසප්පව්වයා අඤ්ඤාණං අදස්සනං හොති. පුනාවපරං රාජකුමාර, යසම් සමයෙ විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨිතෙන වෙතසා විහරති විචිකිච්ඡාපරෙතෙන, උප්පත්තාසස්ස ච විචිකිච්ඡා නිස්සරණං යථාභූතං න ජානාති, න පස්සති. අයමපි ඛො රාජකුමාර, හෙතු අයං පච්චයො අඤ්ඤාණාය අදස්සනාය එවං සහෙතුසප්පව්වයා අඤ්ඤාණං අදස්සනං හොති.

කො නාමොයං හතොත ධම්මපරියායොති. නීවරණා නාමෙතෙ රාජකුමාරාති. තග්ග හගච නීවරණා, තග්ග සුගත නීවරණා. එකමෙකෙනපි ඛො හතොත නීවරණෙන අභිභූතො යථාභූතං න ජානෙය්‍ය න පසෙය්‍ය, කො පන වාදෙ පඤ්ඤිභි නීවරණෙභි. කතමො පන හතොත, හෙතු කතමො පච්චයො ඤාණදස්සනාය කරං සහෙතුසප්පව්වයා ඤාණදස්සනං හොති.

ඉධ රාජකුමාර, භික්ඛු පතිසම්මොජ්ඣංගං භාවෙති, විචෙකනිස්සිතං විරාගනිස්සිතං නිරොධනිස්සිතං වොස්සග්ගපරිණාමිං. සො සතිසම්මොජ්ඣංගං භාවිතෙන විතෙතන යථාභූතං ජානාති පස්සති. අයමපි ඛො රාජකුමාර, හෙතු අයං පච්චයො ඤාණදස්සනාය. එවං සහෙතු සප්පව්වයා ඤාණදස්සනං හොති -පෙ- පුන ච පරං රාජකුමාර, භික්ඛු උපෙබ්බාසම්මොජ්ඣංගං භාවෙති, විචෙකනිස්සිතං විරාගනිස්සිතං නිරොධනිස්සිතං වොස්සග්ගපරිණාමිං. සො උපෙබ්බාසම්මොජ්ඣංගං භාවිතෙන විතෙතන යථාභූතං ජානාති පස්සති. අයමපි ඛො රාජකුමාර, හෙතු අයං පච්චයො ඤාණදස්සනාය. එවමපි සහෙතුසප්පව්වයා ඤාණදස්සනං හොති.

1. සහෙතුසප්පව්වයො... මජ්ඣං, සා..